

လူငယ်မူဝါဒ ရေးဆွဲရေးဆိုင်ရာ ဗဟိုကော်မတီ၊ လုပ်ငန်းကော်မတီနှင့် မူကြမ်းရေးဆွဲရေး
အဖွဲ့တို့၏ ဆွေးနွေးပွဲတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာမြင့်ထွေး
ပြောကြားခဲ့သည့်မိန့်ခွန်း ကောက်နုတ်ချက်

Hotel Max, နေပြည်တော်။

၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၁)ရက်

- မြန်မာနိုင်ငံလူငယ်မူဝါဒရေးဆွဲရေးမှာ လူငယ်များဟာ အနာဂတ်ရဲ့ ခေါင်းဆောင်များဖြစ်ပြီး ကျန်းမာပြီး ဉာဏ်ရည်ထက်မြက်ဖို့လည်း လိုအပ်ပါတယ်။ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့လည်း လူငယ်များ ကျန်းမာပြီး ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အမျိုးသားအဆင့် ကျန်းမာရေးစီမံကိန်းများ၊ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကိုလည်း ချမှတ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍအနေနဲ့ မြို့ပြနဲ့ ကျေးလက်မကျန် ကွာဟချက်မရှိစေရေးအတွက် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများနှင့်အတူ လူငယ်ထုရဲ့အားကို ရယူပြီး ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာကြိုတင်ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများမှာလည်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြမှာဖြစ်ပါတယ်။ အခုလို လူငယ်မူဝါဒကို လူငယ်များကိုယ်တိုင် ရေးဆွဲနိုင်တာဟာ အလွန်ထူးခြားတဲ့အချက် ဖြစ်ပါတယ်။
- ထွက်လာတဲ့ ပေါ်လစီဟာလည်း လက်တွေ့ကျတဲ့ ပေါ်လစီဖြစ်မှာ သေချာပါတယ်။ ပေါ်လစီရေးဆွဲပြီးပါက မဟာဗျူဟာ၊ နည်းဗျူဟာ၊ strategies, interventions, tactics များကို ရေးဆွဲရမှာဖြစ်ပြီး ရေးဆွဲတဲ့အခါ အားလုံးစုပေါင်းပြီး မြန်မာနိုင်ငံနဲ့ လက်တွေ့အံဝင်ဝင်ကျရမှာဖြစ်ပြီး နိုင်ငံရဲ့အခြေအနေ (ဥပမာ - စီးပွားရေး/လူမှုရေး/ခေလေ့/ထုံးစံ)များကို သုံးသပ်ပြီးမှ ရေးဆွဲရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- လုပ်ဆောင်မယ့် နည်းဗျူဟာ၊ လုပ်ငန်းများဟာလည်း သက်ဆိုင်ရာ နှီးနှွယ်ဝန်ကြီးဌာနများရဲ့ လုပ်ငန်းများနှင့် သဟဇာတဖြစ်ဖို့ လိုပါမယ်။ ဒါ့အပြင် လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်း၊ community-based organizations, civic organizations, local NGOs များ၊ ethnic health organizations များနဲ့လည်း ဘယ်လိုပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမလဲဆိုတာကို စဉ်းစားရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- လူငယ်မူဝါဒဟာ နိုင်ငံအတွက် အထူးအရေးကြီးတဲ့မူဝါဒဖြစ်ပါတယ်။ ဒီမူဝါဒ ပီပြင်မှ၊ လက်တွေ့ကျမှ၊ အဘက်ဘက်မှ စဉ်းစားနိုင်မှ (holistic perspective)၊ ရေတိုရေရှည် အမြင်ရှုထောင့်မှ ကြည့်တတ်မှ နိုင်ငံအတွက် ပိုမိုအကျိုးရှိမယ့်မူဝါဒဖြစ်လာပါမယ်။

- လူငယ်ထုကျန်းမာပြီး ဦးနှောက်ကောင်း၊ အတွေးအမြင် မှန်ကန်မှသာလျှင် ကောင်းသော ကျင့်ဝတ် (good ethics) ကို လိုက်နာတတ်တဲ့လူငယ်များ ဖြစ်လာနိုင်ပြီး နိုင်ငံရဲ့ ရှေ့ရေးဟာ စိတ်ချရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့လည်း ကျန်းမာပြီး စိတ်ထားကောင်းသော၊ မူးယစ်ဆေးမစွဲသော၊ အရက်သေစာ မသောက်စားတတ်တဲ့ လူငယ်ထုကြီးဖြစ်ဖို့ ရည်ရွယ်ပြီး ကျောင်းကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းများကို ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ပူးပေါင်းကာ အရှိန်အဟုန် မြှင့်တင်ပြီး စတင်ဆောင်ရွက်နေပြီ ဖြစ်ပါတယ်။
- လွန်ခဲ့သော အပတ်က "National Consultation Meeting to Develop Five-Year-Strategic Plan for School Health 2017-2022" ကို ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ပူးပေါင်းပြီး စတင်ရေးဆွဲ နေပြီ ဖြစ်ပါတယ်။
- လူငယ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်တို့ သတိထားရမယ့်အချက်က ဒီမူဝါဒကို အမြဲလက်ကိုင် ထားပြီး ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ ယခုလုပ်နေတဲ့လုပ်ငန်းစဉ်များကို အမြဲတမ်း သုံးသပ်နေရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအချက်များဟာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ များသောအားဖြင့် မူဝါဒရေးဆွဲပြီးက မူဝါဒဟာ စားပွဲပေါ်၊ စာအုပ်စင်၊ ဘီဒိုထဲမှာသာ ရောက်ရှိသွားတဲ့ သာဓကများ လည်း များစွာရှိပါတယ်။
- မူဝါဒပေါ်အခြေခံပြီးရေးဆွဲမယ့် operational plan or road map လမ်းပြမြေပုံကို သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများမှ အမြဲသုံးသပ်မှီငြမ်း ဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဝန်ကြီးဌာနများမှလည်း operational plan ကို ဘယ်လိုပံ့ပိုးနိုင်မလဲကို စဉ်းစားပြီး ပံ့ပိုးရန် လိုအပ်ပါတယ်။
- NLD ရဲ့ slogan ဖြစ်တဲ့ "TIME FOR CHANGE" အရ ကျွန်တော်တို့ဟာ ယခင်ကရှိခဲ့တဲ့ လူငယ်ဆိုင်ရာမူဝါဒ သို့မဟုတ် တစ်ဆင့်နိမ့်သည့် မဟာဗျူဟာ၊ နည်းဗျူဟာများကို ဖြစ်ပေါ် လျက်ရှိတဲ့ လူငယ်များရဲ့အခြေအနေများဟာ အမြဲတမ်းပြောင်းလဲနေတဲ့အတွက် ဒီပြောင်းလဲနေ တဲ့အခြေအနေအရ လိုက်ပြီးပြောင်းလဲရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- ဒါ့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့အားလုံး ဝိုင်းဝန်းစုပေါင်းစဉ်းစားပြီး မူဝါဒရေးဆွဲပါက နိုင်ငံရဲ့အခြေ အနေအချိန်အခါနှင့် လိုက်လျောညီထွေရှိမယ့် မူဝါဒတစ်ခုဖြစ်လာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- မြန်မာနိုင်ငံ လူငယ်မူဝါဒ ရေးဆွဲရေးအတွက် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အသီးသီးမှ လူငယ် ကိုယ်စားလှယ်များအနေနဲ့ လူငယ်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာမှ အချက်အလက်များ၊ အခြေအနေတူတဲ့

အခြားသောနိုင်ငံများရဲ့ လူငယ်မူဝါဒများကိုလည်း လေ့လာစေလိုပါတယ်။ လူငယ်များရင်ဆိုင်နေရတဲ့ ကဏ္ဍအလိုက် စိန်ခေါ်မှုများသာမက ကျော်လွှားဖြေရှင်းနိုင်မယ့် နည်းလမ်းများကို ရှာဖွေသွားရန်လည်း အထူးလိုအပ်လှပါတယ်။ ဒါ့အပြင် လူငယ်များဘက်မှ ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှုများ၊ နိုင်ငံတော်နဲ့ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများမှ ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ပေးရမယ့် အချက်များကိုလည်း အပြုသဘောဆောင်တဲ့ အကြံပြုချက်များနဲ့အတူ ဝိုင်းဝန်းဆွေးနွေးကြစေလိုပါတယ်။ အတွေးအမြင်မှန်ကန်တဲ့ လူငယ်စုများလာလေ လူငယ်စုရဲ့ ကောင်းသောဖိအား (good peer pressure) များလာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံမှာ အတွေးအမြင်မှန်တဲ့ လူငယ်ထုကြီးများ ဖြစ်လာမှာဖြစ်ပါတယ်။ လူငယ်ထုအတွက် အစိုးရမှ လုပ်ဆောင်မှု၊ အားပေးမှုဟာ ကောက်ရိုးမီးပမာ မဖြစ်စေဖို့လည်း အရေးကြီးပါတယ်။ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ လူငယ်ဆရာဝန်များရဲ့ အခန်းကဏ္ဍကို အထူးအရေးပေးပြီး မြှင့်တင်အားပေးလျက်ရှိပါတယ်။

- အနာဂတ်နိုင်ငံ့ခေါင်းဆောင် လူငယ်များအနေနဲ့ လူငယ်များရဲ့ သစ်လွင်တဲ့ စွမ်းဆောင်ရည်များနဲ့အတူ လူကြီးများရဲ့ ကောင်းမွန်တဲ့ ပံ့ပိုးဖြည့်ဆည်းပေးချက်များကို ရယူပြီး အနာဂတ်နိုင်ငံတော်သစ်ရဲ့ လူငယ်ထုအတွက် ကောင်းမွန်ပြည့်စုံတဲ့ လူငယ်မူဝါဒတစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်လာရေးအတွက် ဝိုင်းဝန်းကြိုးပမ်းကြပါလို့ ပြောကြားရင်း နိဂုံးချုပ်ပါတယ်။

အခမ်းအနားတက်ရောက်သူများစာရင်း -

- လူငယ်မူဝါဒရေးဆွဲရေးဗဟိုကော်မတီဝင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ
- မူကြမ်းရေးဆွဲရေးအဖွဲ့ဝင် ဌာနဆိုင်ရာကိုယ်စားလှယ်များ
- လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ
- လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာနမှ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ
- တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များမှ လူငယ်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ်များ
- ပြည်တွင်းအကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တကွ UN Joint Team များမှ ကိုယ်စားလှယ်များ။

(ဤမိန့်ခွန်းသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏လက်ရေးမူမှ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။)